

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของเรื่องที่จะศึกษา

การประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้สอยหรือการประกอบหัตถกรรมไทยมีมาแต่โบราณ มีลักษณะการผลิตเพื่อใช้อุปโภคบริโภคในครัวเรือน ใช้ในการแลกเปลี่ยน มีจำหน่ายบางส่วนน้อย ทั้งนี้เนื่องจากชุมชนสมัยก่อนมีขนาดเล็ก ต่อมาเมื่อชุมชนขยายใหญ่และบ้านเมืองเจริญขึ้นความต้องการสิ่งของเครื่องใช้ในการดำรงชีพก็ยิ่งมีมากขึ้น มีระบบตลาดเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยน จึงทำให้ลักษณะการผลิตเพื่อใช้อุปโภคบริโภคในครัวเรือนเปลี่ยนมาเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นอาชีพ ช่วยให้มียาไรได้เพิ่มขึ้น ดังนั้นรัฐบาลจึงได้คำนึงเห็นว่าการผลิตสินค้าหัตถกรรมไทยเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น จึงได้พยายามส่งเสริมการผลิตและการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทย จากการพิจารณาความสำคัญของสินค้าหัตถกรรมไทย พอสรุปได้ดังนี้

1. การผลิตและการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทย ช่วยให้ประชาชนมีงานทำเป็นอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้นเพื่อนำมาเลี้ยงตนเองและครอบครัว เป็นการแก้ปัญหาประชากรว่างงานได้ทางหนึ่ง
2. สามารถนำวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์หรือทำให้มีค่าเพิ่มขึ้น เช่น ไม้ไผ่ และหวาย หนกก ปอ กานกลวย จุก ไบลาน ตักตบชวา นำมาผลิตเป็นตะกร้า กระเป่า ดาอีใส่ผลไม้ เป็นต้น
3. การผลิตสินค้าหัตถกรรมบางประเภทสามารถทดแทนการนำเข้าสินค้าบางชนิดได้ ทำให้ประหยัดเงินตราต่างประเทศ ในทางตรงข้ามถ้าสินค้านั้นผลิตได้มากและมีคุณภาพดีก็สามารถส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาทำให้ช่วยลดดุลการคาและดุลการชำระเงิน

4. การผลิตสินค้าหัตถกรรมในท้องถิ่น จะช่วยให้มีการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ชนบททำให้เศรษฐกิจในชนบทดีขึ้น เมื่อเศรษฐกิจในชนบทดีขึ้น ทำให้ชาวชนบทมีงานทำพอเลี้ยงชีพได้ จะไม่ย้ายที่พำนักมาหากัน เป็นการช่วยลดปัญหาการอพยพเข้าเมืองใดทางหนึ่ง

5. สินค้าหัตถกรรมไทยเป็นเครื่องแสดงออกถึงศิลปของชาติไทยโดยเฉพาะเมื่อใครเห็นก็รู้ได้ทันทีว่าเป็นของชาติไทย เป็นสิ่งที่ใช้เป็นตัวแทนในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของไทยใดก็ทางหนึ่ง

6. อุตสาหกรรมประเภทหัตถกรรมเป็นแนวทางนำไปสู่การประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อมหรืออุตสาหกรรมขนาดใหญ่ต่อไป เพราะเมื่อมีการผลิตขยายตัวมากขึ้น ทำให้มีการขยายการลงทุน เพิ่มการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพในการผลิตให้สูงขึ้น จะทำให้เกิดความก้าวหน้าแก่เศรษฐกิจได้

7. สินค้าหัตถกรรมไทยมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งจะสร้างความมั่นคงให้แก่ชาติ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเร่งรัดพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรีบเร่ง สินค้าหัตถกรรมไทยมีส่วนช่วยพัฒนาคงกล่าว ซึ่งรัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของสินค้าหัตถกรรมไทย จึงได้กำหนดเป้าหมายและโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทยไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเร่งรัดพัฒนาสินค้าหัตถกรรมไทยเพื่อการส่งออก โดยการส่งเสริมการผลิตและการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทย สินค้าหัตถกรรมไทยประเภทเครื่องจักสานไม้ไผ่-หวาย เป็นเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญควรแก่การศึกษา เพื่อที่จะได้ทราบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น อันจะทำให้การส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทยมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติได้อย่างเต็มที่ และยังเป็น การช่วย ให้การผลิตรายจักสานไม้ไผ่-หวายของไทยดำรงสืบไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษารวมถึงการผลิตและการส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทยประเภทเครื่องจักสานไม้ไผ่-หวาย มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการและปริมาณการผลิตสินค้าหัตถกรรมประเภทที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สำหรับเป็นแนวทางในการส่งเสริมการผลิต
2. เพื่อศึกษาขอบครองและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการผลิตและการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทย เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการผลิตและการจำหน่ายสินค้าประเภทนี้
3. เพื่อศึกษาถึงกรรมวิธีการผลิตสินค้าประเภทนี้ อันจะเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงคุณภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
4. เพื่อศึกษาแนวโน้มของตลาดและแนวการผลิตการจำหน่ายให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและตลาดต่างประเทศ เพื่อช่วยเหลือผู้ผลิตและผู้ส่งออก

สมมุติฐาน

1. สินค้าหัตถกรรมไทยมีระบบการผลิตแบบอุตสาหกรรมในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ปริมาณการผลิตไม่แน่นอน
2. สินค้าหัตถกรรมไทยมีลักษณะการผลิตที่ไม่เหมือนกัน เพราะมาจากแหล่งผลิตหลายท้องถิ่น ทำให้สินค้าประเภทนี้มีวิธีการผลิตที่แตกต่างกัน เช่น มีรูปแบบ และความปราณีตที่ไม่เหมือนกัน
3. กรรมวิธีการผลิตสินค้าหัตถกรรมไทยไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก จึงทำให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาดอย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่ใช้กรรมวิธีการผลิตแบบเก่าที่ทำกันมาแต่ครั้งโบราณ
4. สินค้าหัตถกรรมไทยไม่มีการหาตลาดอย่างแท้จริง ไม่เน้นเรื่องสินค้าหัตถกรรมไทยเพื่อหาลูกค้าโดยตรง แต่เป็นเพียงแสดงถึงวัฒนธรรมไทยเป็นส่วนใหญ่

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตในการศึกษารั้งนี้ จะศึกษาถึงการส่งเสริมการผลิตและการส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทยประเภทเครื่องจักสานไม้ไผ่-หวาย โดยทำการศึกษาถึงการได้รับ

การส่งเสริมแกมผู้ผลิต ชุมกิจผู้ประกอบการผลิตและการจำหน่ายซึ่งได้แก่ ผู้ผลิต ผู้จำหน่ายปลีก และผู้ส่งออกสินค้าหัตถกรรมไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาคทั้ง 4 ภาค

วิธีการศึกษา

ทำการศึกษาโดย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ

1.1 ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หรือข้าราชการระดับบริหารของหน่วยงานภาครัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทย และจากชุมกิจผู้ประกอบการผลิตและการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทย

1.2 ได้จากแบบสอบถาม โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบ Random Sampling จากบัญชีรายชื่อที่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมไทยส่งเสริมการผลิต ชุมกิจผู้ประกอบการผลิต และการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทยประเภทเครื่องจักสานไม้ไผ่หวาย จากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมสมาคมส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทย ได้ทำการคัดเลือกแล้วนำมาแบบสอบถาม จำนวน 250 ชุด ไปสอบถามชุมกิจผู้ประกอบการผลิตและจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทยประเภทเครื่องจักสานไม้ไผ่และหวาย ในเขตกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาคทั้ง 4 ภาค

1.3 ได้จากการสังเกตในการออกภาคสนาม

2. ข้อมูลทุติยภูมิ

โดยศึกษาจากเอกสารต่างๆดังนี้

- 2.1 จากพระราชบัญญัติส่งเสริมการส่งออก พ.ศ. 2503
- 2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-5
- 2.3 ประกาศต่าง ๆ ของทางราชการที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 ค้นคว้าจากหนังสือ คำราเรียน เอกสารวิจัยและบทความ
- 2.5 จากข่าวในวารสารและหนังสือพิมพ์ ตลอดจนตัวเลขสถิติที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

การศึกษากาหรณัฒนัฒนและการสงเสรมการจําหนายสินคําหัตถกรรมไทยประเภทเครื่องจักสานไมไผ่-หาวย คาดวาทะไดรับประโยชน์พอสรูปใคดังนี้

1. เป็นแนวทางในการสงเสรมการผลิใให้ใคคุณภาพ รูปแบและกรรมวิธึการผลิใให้สอคคองกับความต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศและตลาดคางประเทศ
2. เป็นแนวทางในการนําทรัพยากรภายในประเทศมาใช้ใให้เป็นประโยชน์ซึ่งจะช่วยให้คนใคมีงานทาเพิ่มขึ้น
3. เป็นแนวทางในการจัดการตลาดและชขายตลาดสินคําหัตถกรรมไทยเพื่อการสงออกใอนาคค
4. เป็นแนวทางช่วยใให้วางแผนการตลาดใคถูกคอง เพื่อลดคณทุนการผลิใและคําใชจายคาง ๆ ซึ่งจะมีผลต่อราคาใของตลาด และมีผลทาใให้มีการจําหนายสินคําประเภทนี้เพิ่มขึ้นทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดคางประเทศ อันจะเป็นการเพิ่มพูนรายใคแก่ประชาชนและเป็นการเพิ่มเงินคราทางประเทศใคคอง.

ศูนย์วิถยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย